

PROBUDI SE...

I dođosmo do Ilhamije.

Bili su nam Travničani.

Kako smo i najavili.

Bilo je lijepo sinoć.

Jedna članica žirija publike iz Gornjeg Vakufa dovela nam je još publike iz svog grada.

Grad nam je drugačiji, nešto se lijepo dešava.

Kad je predstava završila, članovi glumačke ekipe Pozorišta Travnik su nas pitali da li inače bude ovoliko publike, te su izrazili svoje zadovoljstvo prijemom na ovogodišnjem Festivalu. *(Inače, Festival je pomjeren, pa nam nedostaju naši studenti, šta bi tek onda rekli?)*

Kažu da su bili prije nekoliko godina, i da im je uvijek lijepo kad dođu.

Lijepo je.

Gledamo predstave, razmjenjujemo iskustva, savjetujemo se, i onda se zabavljamo ili u Little Bigu ili u Hollywoodu.

Sinoć se tražio i bilten više, za uspomenu, za arhivu, kako su već tražili od nas, pa smo i ono što smo imali u rezervi za nas podijelili.

A večeras? Večeras nam stiže predstava "Probudi se" iz Banje Luke, ali ovaj put iz DIS- Pozorišta mladih Banja Luka.

Čekamo pola devet da se "probudimo"!

Vidimo se!

P.S. 1 Mirela Trepanić je održala predavanje o "khm" rekavši da to nedostaje na ovom Festivalu. Ovom prilikom gospođici Mireli želimo "khm" i "khm" i "khm", te da po "khm-u" zapamti Bugojno.

P.S. 2 Obavještavamo našu publiku da će se u petak 12.06. predstava "Policajci" Teatra "Total" iz Visokog igati u 19:30 zbog fudbalske utakmice BIH-Izrael

OKRUGLI STO...

ILHAMIJA

POZORIŠTE TRAVNIK

Strajo Krsmanović je pozdravio povratak Pozorišta Travnik na Festival, čije su predstave nekad obilježavale amatersku scenu u BiH. Prisjetio se davne izvedbe ovog teksta, autora Rusmira Agačevića Rusa, u režiji Dubravka Bibenovića. Večerašnja izvedba predstavlja modernije i senzibilnije čitanje *Ilhamije*, koje treba analizirati. Priča o pjesniku, pobunjeniku Ilhamiji je klasična priča o tome da li je veća snaga mača ili pera, o čemu je napisano mnogo knjiga, a ova večeras je lijep primjer iz naše baštine, izveden na moderan način od strane mladih Travničana.

Maja Đurić –Zahirović, koreditelj i koreograf predstave, je govorila o načinu i procesu rada na predstavi: usudili su se da naprave poetsku dramu te da im je u tom procesu najviše pomogao njihov entuzijazam. Hrabro su ušli u analizu Ilhamijine ličnosti i alhamijado književnosti, sve su radili simbolično i studiozno. Predstavila je ekipu predstave, njih dvadeset i dvoje, naglasivši važnost rada jedne nove, mlade generacije koja želi da se bavi pozorištem. Mnogo im je pomoglo iskustvo Hajiše Halilović, Rusmira Agačevića Rusa koji im je svojim savjetima pomagao, a posebnu zahvalnost je uputila koreditelju Mateju Baškaradu, koji je u predstavu unio svoje iskustvo sa Akademije. Nisu obradili cijeli tekst o Ilhamiji, već su izabrali samo dijelove koji govore o njegovim unutrašnjim sukobima, strahovima, nadanjima i snovima. Ustvari, oni su pokušali da ispričaju priču o nama, o BiH.

Amiru Kudumović je interesovalo koliko je ova predstava produkcijski bila zahtjevna i koliko su dugo radili na njoj. Predstava joj se svidjela, s tim da je sugerisala Anesu Tabakoviću, koji je igrao *Ilhamiju* da mora poraditi na dikciji, i koreografu da više radi na uvježbavanju plesnih koraka.

Nedžad Ibrahimović je govorio o kontekstu vremena kada je nastala ova priča, a koje je davno prošlo, te naglasio kako samo male zemlje kao što je naša imaju nesreću da im je književnost najbitnija. Zbog toga misli da su ovakav sakralan tekst, skoro mitološku priču, previše poštovali, a trebali su eksperimentisati. Priča u kojoj obični čovjek pokušava da se suprotstavi svijetu i normalno na kraju nastrada nije ništa novo, pa tako ni poruka Ilhamijinog stradanja ne znači ništa. Pozvao ih je da razmisle upravo o tome kako ovakve priče, koje dolaze iz prosvjetiteljskog diskursa, i danas mistificiraju ličnosti kao što je Ilhamija, na neki način dijele ovu zemlju po onome gdje se i šta čita. Međutim, ono što on misli da je dobro, jeste njihova misija u Travniku, a to je što njeguju amatersko pozorište, koje grad čini gradom, jer je po njegovom mišljenju BiH jedna velika rurarna sredina, koju amaterska pozorišta mogu na neki način urbanizirati.

Jelena Popović je rekla da joj je prijala ova predstava, jer se u njoj poetika ne koristi kao sredstvo, već priča proizilazi iz poetike, što je veoma rijetko pronaći u predstavama. Posebno je pohvalila muziku, koreografiju i svjetlo u predstavi kao cjelinu koja čvrsto stoji na nogama i zato joj je ovo dobro dobra predstava.

Ljiljana Čekić je na početku posebno čestitala Hajiši Halilović, pohvalivši i pozorište koji njeguje staru (po pozorišnom stažu) generaciju glumaca.

Ovakve poetske predstave su rijetke u teatarskoj produkciji i zbog toga, takođe, zaslužuju pohvalu. Istaknula je muziku i svjetlo koji nose predstavu kao i poruku na samom kraju. Mizanscen predstave jeste statičan, ali se dinamika dobija plesnom koreografijom. Zanimalo je koliko je ovim mladim ljudima bila zanimljiva ovakva historijska tema i poetika koju su iznijeli.

Mladi plesači u predstavi su rekli kako vole poeziju i ples, te se ne bi nikad usudili raditi nešto što ih ne zanima. **Hajiša Halilović**, najstarija gumica u predstavi, je bila oduševljena mladim ljudima s kojima je radila. Iako se na početku bojala njihove mladosti, brzo su je razuvjerali svojim ozbiljnim pristupom ovoj temi, potrudili su se da pronađu sve knjige o Ilhamiji, da iščitaju i daju svoje sugestije. Posebno je raduje njihova energija i pozitivnost, te ogromno zanimanje za pozorište koje će na njima i ostati. I Strajo Krsmanović se složio sa Hajišom konstatujući kako je jako dobro što što su se otvorile dvije arhetipske teme: književnost i pozorište, koje mogu i jesu privukle ove mlade Travničane.

Nedžad Ibrahimović je i dalje insistirao na tome da su trebali *Ilhamiju* modernizirati, a ne ponašati se prema njemu kao svetom narodnom junaku, jer su istakli njegovu religioznost što ne vodi dobru, s obzirom da su najveći ideolozi bili upravo religiozne ličnosti.

Maja Đurić-Zahirović je rekla da se oni nisu bavili religijom, već duhovnošću, a to je, po njenom mišljenju potpuno različito. Pažljivo su birali muziku, koja im je predstavljala ključ predstave, i najvažnije je to da su mnogo naučili iz toga.

Enis Muslimović, smatra da je najbitnije da se nešto upozna, pa tek onda zavoli, kao što je on upoznao pozorište i Ilhamiju i zaljubio se u njega. **Bojan Ljolić** je radio svjetlo u predstavi te istraživao Ilhamijin život za kojeg je prvi put čuo još u sedmon razredu osnovne škole. U početku je bio skeptičan kako će iznijeti tekst, a onda ostao impresioniran kako su uspjeli oživjeti to vrijeme. On misli kako predstava nije vjerskog karaktera, već priča o sablji i peru, odnosno kako čovjek perom može nadživjeti sam sebe.

Strajo Krsmanović je na kraju zaključio kako ova predstava ima dvije linije, prvu liniju senzibiliteta (kako mlad čovjek može da zavoli poetiku), i drugu, nesretnu, jer ako se izvadi lik iz historije, odmah ga nacionalno obilježavamo. On misli kako je mnogo bitnija ova prva linija, jer se senzibilitet obnavlja oslanjajući se na tradicionalnu scensku baštinu.

KNJIGA UTISAKA...
ILHAMIJA
POZORIŠTE TRAVNIK

Ima jedan dobar komentar, dobro dobar komentar.

Mirza

DOBRO DOBRA

Kux

Dobra ona plavuša, dobro dobra
smoke

No

Dobra pouka

N.N.

Koreografija je odlična.

N.N.M.

Predobra predstava! Svaka čast glumcima!
Elma

Predstava je super! Odlična!!!

Predstava je odlična! Ostala sam oduševljena! Naježili ste publiku.

Hvala za ovo divno veče ,hrana za dušu i um.
Nečitko

Predstava je solidna, poetska. Bila bi bolja da su glumci bili bolji, likovi Ilhamije i Paše nisu doneseni. Šteta.

Samira

Koreografija dobra, muzika i svjetlo (osim stroboskopa), također dobri. Glumci loši, pjevaju, statični i dosadni. Glas u off-u jako dobar.

Zlatan

Najbolja je muzika, najlošiji glavni glumac!!!

XX

Dobro su ovo zamislili. Šteta pa je bio i ovaj glumački dio. Puno bolje plešu.

Jopa (mali)

Kao što reče prethodni komentator (jedan od nepotpisanih) "naježili ste publiku." Pogotovo sam bio naježen svaki put kad je glavni glumac progovorio. Toliko me iritirao da sam odmah otrčao u WC i evo zadnji pišem komentar. Jedinica mjere za "neGlumu" = ANES (što je trebao biti Ilhamija).

Ugarak Senad

Plavuša je najbolja.

Crni

PREDSTAVLJA SE ... JELENA JOVIČIĆ

„Dolazim iz Travnika i imam devetnaest godina, znači 1996. godište. Završila sam Katolički školski centar u Travniku i sada se polako pripremam za fakultet.

U pozorištu i općenito u umjetnosti sam već dugi niz godina, recimo da je to već sada neka dvanaesta godina.

Počela sam prvo sa plesom u plesnom studiju Prijatelji djece MAYA i onda su nakon toga i polako uz to dolazile amaterske kratke predstave, prvo neke dječije, pa se kasnije to razvijalo u neke ozbiljnije predstave za odrasle, da bi, evo danas, igrala u ILHAMIMI.

To je otprilike moja kratka priča, bar u umjetničkom smislu.“

PREDSTAVLJA SE... ANES TABAKOVIĆ

„Imam 25 godina i umjetnošću, općenito, se bavim dugi, dugi niz godina.

Mogu slobodno reći: od kada znam za sebe.

Jer, prvenstveno se bavim muzikom i muzika je obilježila moj dosadašnji život. Pozorište me privuklo, prvenstveno iz jednog hira, iz hira da vratimo staru slavu nekadašnjeg Amaterskog pozorišta Travnik, koje je glasilo za jedno od najboljih u bivšoj Jugoslaviji.

Mislim da možemo reći da na sceni imam iskustva, jer smo i prošle godine, u suradnji sa Majom, radili jednu dobru, možemo reći i sličnu predstavu (op. a. sličnu ILHAMIJI), koja se zvala ALL THAT JAZZ i evo ove godine ILHAMIJA u kojem sam dobio glavnu ulogu.

Na početku usam bio jako skeptičan i mislio sam da nikada neću savladati sav taj tekst i da neću ući u lik Ilhamije i to sve dobro odraditi, jer je moj život i sve oko mene potpuni kontrast u odnosu na Ilhamiju.

Ali, onda sam se dugo, dugo spremao i prezadovoljan sam dosadašnjim ishodom. Ovo mi je četvrti put da igram predstavu i svaki put sam sve više i više iznenađen.“

TREĆI DAN FESTIVALA...

RAZGOVOR SA REŽISERIMA...

MAJA ĐURIĆ- ZAHIROVIĆ I MATEJ BAŠKARAD

Večeras smo gledali predstavu koja je čisti primjer onoga što zovemo poetskim teatrom. Dok sam gledao predstavu nekako mi se nametnulo pitanje koliko poetski teatar ima danas smisla u ovom vremenu turbo – folka i kiča?

Sve ima smisla ako to radite sa voljom i ljubavlju. Da li je bilo rizično raditi poetski teatar – da, da li je bilo rizično ovu temu staviti u modernizam i oplemeniti je na ovaj način – da, ali eto, ja se nadam da smo mi to uspjeli. Ovo je već peti put da je igramo i publika nikada nije ostala ravnodušna na ono što su gledali. Vrlo smo ozbiljno pristupili ovom tekstu Rusmira Agačevića – Rusa, koji je napisan prije trideset i dvije godine. Vrlo smo pažljivo birali dijelove teksta „Ilhamija“ koji baš imaju tu poetsku notu i s tim smo vrlo zadovoljni. Ono što je posebno bitno je to da većina ovoga ansambla su mladi ljudi od kojih su mnogi prvi put na sceni.

Kada smo kod mladih ljudi, kako su oni prihvatili sam proces rada na predstavi, a u krajnjoj liniji i samu tematiku predstave?

Mi imamo sreću da je iza nas jedna generacija uspješnih ljudi koja je ostavila dubok trag u našem amaterskom pozorištu u Travniku. Neki od njih su još tu, recimo Rusmir Agačević koji nam je puno pomogao. Ono što je mom kolegi Mateju Baškaradu i meni davalo nadu su mladi ljudi koji su zaista na probe dolazili sa ogromnom voljom i entuzijazmom. Oni sami su jako puno istraživali o samom Ilhamiji, pročitali su sve što se dalo pročitati o njemu, tako da je zaista bilo ogromno zadovoljstvo raditi sa njima.

Za kraj ovoga razgovora, kakvi su planovi za budućnost?

Sa ovom predstavom ubrzo idemo u Sarajevo, na jesen u Zagreb i naravno već pomalo razmišljamo i o novim projektima. Ono što želim da kažem za kraj je to da se iskreno zahvaljujemo Festivalu FEDRA na ogromnom gostoprimstvu. Zaista nam je uvijek drago doći u Bugojno.

VEČERAS:

DIS Pozorište mladih Banja Luka

Stevan Šerberdžija

PROBUDI SE

Režija:

STEVAN ŠERBERDŽIJA

Igraju:

Amar Prlja

Nikolina Vuruna

Milica Glogovac

Miroslav Sinkić

Slobodan Miljević

Vladimir Obradović

Relja Kovačević

Svetozar Babić

Jelena Ostojčić

Marijana Mijatović

Milica Matijašević

Scenografija: Nevena Milašinović, Željka Stupar i Željka Đukić

Tehnička podrška: Srđan Vujmilović i Miloš Bogdanović

Inspicijent: Nataša Krivošija

O POZORIŠTU...

DIS-pozorište mladih Banja Luka osnovano je sa ciljem afirmacije pozorišne kulture u Banjoj Luci. Originalnim i maštovitim repertoarom realizovano je više od 100 različitih pozorišnih projekata sa preko 1600 repriznih izvođenja. Ansambl pozorišta sačinjavaju mladi glumci, studenti akademija umjetnosti, ali i mladi talenti od petnaest do trideset godina. Učesnici su mnogih umjetničkih festivala u BiH i zemljama Evrope (Italija, Austrija, Francuska, Mađarska, Bugarska, Rumunija, Češka, Njemačka, Francuska, Izrael, Makedonija, Srbija, Crna Gora, Grčka, Portugal..) Dobitnici su više od 75 prestižnih nagrada sa pozorišnih festivala..

Osnivači su i organizatori prva tri Međunarodna festivala „Kastel-fest“ u Banjoj Luci kao i Međunarodnog festivala pozorišne provokacije IF .

U okviru pozorišta funkcionise i Škola za film i pozorište i radi multidisciplinarni tim za pisanje i realizaciju kulturnih projekata, koji uspješno realizuje više međunarodnih kulturnih projekata (Reality, IDEAL, DIS.EU, Ithaca, Mostovi kulture, Horizonti).

Ovo pozorište je izvršni organizator Festivala omladinskih pozorišta Srpske.

Učesnici su međunarodnih naučno-umjetničkih projekata: „Mit kao sudbina“, „Balkan network“ kao i članovi asocijacija IAES, SEEYC

Pozorište se finasira sredstvima Budžeta Gradske uprave Banja Luka (25%), Budžeta Vlade RS (25%) i vlastitim aktivnostima (50%)

Pozorište ima salu u Domu omladine Banja Luka sa 150 mjesta i stalni mjesečni repertoar.

O PREDSTAVI...

Predstava "PROBUDI SE" je autorski projekat Stevana Šerbedžije. Bunt predstava! Predstava je otvorenog tipa i sastoji se od ličnih ispovijesti članova ekipe. "Probudi se" je i priča o problemu obezduhovljenog čovjeka. Probudi se priča je i o problemima u komunikaciji među ljudima i međuzavisnoj otuđenosti. "Pitanje je da li su ljudi stvarno postali slijepi ili se samo prave iz straha za opstanak." Nakon ove predstave svijet vam neće izgledati isto!!!

"Čovjek ne smije da dozvoli sebi da spava dok ga žabokrečina palanke guta i davi. Moramo stalno sebe držati zdravo budnim i čuvati svoj razum od nekih reptila koji su pre toga bili zamorčiji".

O REŽISERU...

Stevan Šerbedžija rođen je u Beogradu. Završio je Petu beogradsku gimnaziju i bio član pozorišta Dado v. Glumu je završio na Akademiji umjetnosti Banja Luka, u klasi profesora Željka Mitrovića, a trenutno je student druge godine pozorišne režije u klasi profesora Nenađ Bojića. Pažnju na

sebe skrenuo je predstavom "Viktor ili djeca na vlasti" Narodnog pozorišta RS, u kojoj se sjajno snašao u naslovnoj ulozi. Na daskama koje život znače dokazao se i u komadima "Fatamorgana", "Na dnu kace" te brojnim studentskim predstavama. Zajedno sa Vladanom Popovićem, Belindom Božičković i Natašom Perić oživio je emociju momka koji boluje od cerebralne paralize u predstavi "Kain". Za tu predstavu je dobio nagradu "Zlatni aplauz" na "Aplauz festu 2014". Predstava "Probudi se" je premijerno izvedena 4. februara na pozorišnoj sceni Doma omladine, te za Stevana predstavlja jedan mali istraživački projekat. On kaže da je predstava je otvorenog tipa i sastoji se od ličnih ispovijesti članova ekipe. Koristio je u njoj poeziju domaćih pjesnika, uglavnom sa revolucionarnom tematikom. Upravo u ovoj predstavi njegovo glumačko iskustvo mu je mnogo pomoglo. "Pozorište služi da ukaže na mane, probleme i vrline u nekom društvu. Pozorište često poredim s crkvom, glumci su neka vrsta sveštenika i moraju funkcionisati u nekoj grupi pomažući se između sebe, a samim tim i drugima. Pozorište je edukativnog karaktera. Treba ga čuvati i gajiti kao jednu važnu ustanovu i ne dozvoliti nekim malim miševima da grickaju daske koje život znače." kaže mladi glumac Stevan Šerbedžija.

IZ POZORIŠNE TEORIJE...

PREDSTAVLJAMO PRIRUČNIK "REŽIJA U AMATERSKOM POZORIŠTU" (HUGO KLAJN)

(Nastavak iz prethodnog biltena)

FUNKCIJA POZORIŠTA DANAS: KULTURNO UZDIZANJE

Ljudi posjećuju pozorište iz veoma različitih pobuda. Jedni u njemu nalaze zabavu, drugi zadovoljenje svoje radoznalosti (da upoznaju pisca, djelo, glumca o kome se toliko priča), treći traže priliku da dožive snažna osjećanja (straha, dirnutosti, oduševljenja) kojih je njihov svakodnevni život lišen, četvrti pouku, možda i odgovor na osnovna pitanja našeg vijeka.

Zadovoljavajući tako raznovrsne potrebe, pozorište danas vrši nekoliko funkcija u jedan mah. Ono može biti i mjesto zabave, i "hram ljepote", i vrsta škole, i propovjedaonica, i politička tribina... Pozabavit ćemo se samo dvjema najvažnijim: njegovom ulogom u kulturnom uzdizanju širokih slojeva i njegovim učešćem u društvenom preobražaju.

"Kako da se ljudi po selima, i oni koji dolaze sa sela, polupismeni ili sasvim nepismeni, kulturno uzdignu, da steknu, pored potrebnog obrazovanja i znanja, i ukus i određene pojmove o tome kako napredan čovjek treba da postupa u različitim situacijama, kako da se ponaša, o tome šta je lijepo, a šta ružno, šta dolično, a šta nedolično?" Sve to se najbolje stiče očiglednom nastavom, živim primjerom koji daju stariji i iskusniji, a koji mlađi i neiskusni slijede.

Baš takvu nastavu, takve primjere pruža pozorišna umjetnost. Ona pokazuje kako ljudi postupaju, "kako treba i kako ne postupati, kako se treba i kako se ne treba ponašati, ona prije nas izvodi i uzore na koje se možemo ugledati... i ljude i postupke koji su smiješni ili za osudu jer su podli i gnusni..." Takve u pozorištu ne osuđuje, njih se ne gnuša samo jedan čovjek nego svi gledaoci, kao što se svi dive onim primjerima za ugled i njihovim postupcima. "Ako neki od novih i nenaviknutih gledalaca u nečemu još ne umije da se snađe i opredijeli..., vidjet će čemu se svi drugi smiju ili čime se oduševljavaju, pa će mu to i pomoći da se idući put sam razabere i odluči, da odmah shvati šta je liepo i da se nauči i sam činiti ono što je kulturno i čovječno".

Danas se često čuju prigovori da je pozorište skupo i razumljivo je da kada se mora birati između bolnice, škole i pozorišta, pozorište dolazi na posljednje mjesto. Ipak je pozorište "najpodesnija najlakša, najkraća, najjeftinija, najzanimljivija škola kulturnog ponašanja i, pod pretpostavkom da ono ne podliježe nazadnim uticajima, plemenitog i naprednog postupanja u životu".

FUNKCIJA POZORIŠTA DANAS: DRUŠTVENI PREOBRAŽAJ

Drama uvijek govori o čovjeku i njegovoj sudbini, njegovim porazima i pobjedama, jadima i radostima, težnjama i protivljenjima. Rekonstruišući, uproščeno i sažeto, neki događaj iz prošlosti, historijska drama doprinosi boljem razumijevanju njegove uslovljenosti, odgovoru na pitanje šta je ljude navelo da baš tako postupe u onim okolnostima.

Slično i savremena drama, konstruišući nešto što bi se moglo dogoditi, stavljajući nekoliko lica u okolnosti u kojima bi se ljudi mogli naći danas ili sutra, postupaju poput naučnika koji, na zamorčadi, ispituju postanak neke bolesti ili dejstvo nekog leka; ili pak, suprotstavljajući jedna lica drugima i prateći razvoj i ishod njihovog sukoba, provjerava, kao vojska na manevrima, svoje odbrambene ili napadačke mogućnosti, doraslost i spremnost svojih boraca. Prikazujući sve to, dramsko pozorište utiče i na gledaoce i priprema ih za buduće bitke i borbe.

A sve to je od izvanredne važnosti danas, u našem vijeku velikih društvenih preobražaja, koji ne smiju da budu utopije, nego moraju biti zasnovani na stvarnim potrebama i stvarnom htijenju ljudi. Na taj način, djelujući na ljude time što izvodi, pred očima i ušima gledalaca, svoje životne i društvene eksperimente, svoje probe starih i novih svjetova i života ljudi u tim svjetovima, pozorište je važan sastavni dio društvenog življenja i djelanja. " Tako pozorište i život, koji se obično suprotstavljaju jedno drugom kao igra zbilji ili privid stvarnosti, čine nerazdvojno jedinstvo i pozorište postaje nešto bez čega se razvijen društveni život ne može zamisliti".

MAIDA MAY

KLOŠARENILO...

EDO VON KORJENIĆ VON OVO VON ONO...

MECENA I MECENE

Mecena– bogat, darežljiv pokrovitelj znanosti i umjetnosti (po imenu rimskog bogataša Gaja Cilnija Mecenata (Gaius Cilnus Maecenas), uglednog Rimljanina, potomka ertruskog plemstva, pripadnika viteškog staleža, bliskog prijatelja cara Augusta koji je rado uživao u raskoši njegove prekrasne vile, a živio u 1.st.p.n.e i proslavio se širokim pokroviteljstvom nad pjesnicima i umjetnicima.

Tako je po prebogatom Rimljaninu riječ “mecena” ostala da živi i označava čovjeka koji moralno i materijalno pomaže umjetnicima, i štiti umjetnost.

Filozofi stoici, koji su se kolebali između materijalizma i idealizma bili su zgroženi njegovim stihovima u kojima kaže da pristaje da ostane i bez ruku i bez nogu i da mu izraste devina grba i guba i svi zubi da mu poispadaju– sve samo da ostane živ. “Neka mi samo život ostane, pa makar sjedio povazdan i na kocu”.

Čak se i Seneka pitao odakle tako neprimjerene malodušnosti u njegovim stihovima, i težine straha od umiranja. Ipak , danas pamtimo njegove ljepše osobine.

Mecena je volio toliko umjetnost da je oko sebe okupljao talentirane pjesnike, Horacija, koji mu je posvetio Satire... Vergilije Georgike i druge...

Još od Antike do danas moćni vladari i bogati pojedinci trudili su se da umjetnicima, zarad ljubavi prema umjetnosti, osiguraju materijalno siguran život.

Poznate mecene su bile francuski “Kralj sunca Luj XIV” mnogim slikarima, književnicima i umjetnicima teatra. U Njemačkoj je pruski vladar Friedrich II pomagao Voltera, Weimarski knez Goethea, danski princ Schillera... Pa tako sve s Columбом do Amerike.

Najdarežljiviji zaštitnik poezije, indijski sultan Mahmud el Gazni (967.-1030.) je držao na svom dvoru osam pjesnika i svakom od njih isplaćivao godišnje onoliko zlata koliko je težak.

Mecenstvo je svjedok već stoljećima kolika se važnost pridavala umjetničkom stvaralaštvu i koliko su se poštovali miljenici umjetnosti. Gdje su mecenstvo i mecene danas? Na meceninom kolcu, glogovom.

Jedna druga riječ zamijenila je mecenu– donator (donare– darovati)- darovanje, u epohi feudalizma plemstvo se dobivalo kraljevskom donacijom zemljišnog posjeda. Poslije su ih umjetnici portretirali sa darovnicom u društvu svetaca. Nije da nas ne donira dobar dio svijeta, traktorima i čamcima za spašavanje i kofama za vodu, ako prokišnjavaju hramovi umjetnosti, jest.

Amerika je zemlja čuda, rokfelera, soroša, fondacija, donacija, a i Bosna je još veće čudo. Ako nema mecena, ima mercedesa.

Umjetnice, daruj deset pfeninga, pa ću sreću da ti na dlanu ili u karte pokažem.

Udat ćeš se bogato za umjetnost, a šta ćeš da jedeš, vidjet ćemo sutra. Zar je toliko teško umrijeti, pisao je Vergilije meceni.

E, pa mi nećemo umrijeti!

Budi li se iko tamo gore za trpezom punom?

Viva la Fedra!

SAVJETI ZLATA VRIJEDNI...

AKO STE LJUTE, NARUČITE PIĆE...

POSLOVICA:

“Gdje mačke nema, tu miševi kolo vode”

RAZOTKRIVANJE POSLOVICE...

Kolo je narodna igra kad se svak uhvati za svakoga, pa treskaju. Davno je to izmišljeno i odnosilo se samo na ljude. Međutim, folklor se uvlačio i u duše životinja. Srne su igrale, zečevi skakutali, sve u ritmu muzike za ples. Zamisli život.

Njih dvojica su živjeli na kraju sela. Vodopad je rasipao srebrenaste kapi, vjetar ih je nanosio prema njihovim kolibama. Žene su rondale na vodopad, proklinjući kapi koje su morale neprestano brisati sa teških hrastovih vrata da ne sagnjiju.

Tog dana će se sjećati do smrti. Desni komšija je imao mačku. Crna sa bijelom prugom na repu. Kad je Lijevi komšija cipljom udario mačku koja mu je hodala po lihi luka, Desni mu je zapalio sijeno. Lijevi se povukao u kolibu, sputavao svoje emocije, sipavši drhtavom rukom rakiju u drvenu čašu.

“On će meni...”, uzbuđeno je pio jednu za drugom. Rakija se prosipala pod sto, a tri miša su je lizuckala. Kad se Lijevi dobro ohrabrio, otvorio je vrata i vrisnuo: “Hodi sad vamo, komšija, konje konjski, da te ja pameti naučim.”

Iza njega, poprilično “pri kahvi”, proviri jedan miš i viknu:

“Povedi i mačku sa sobom!”

Nisu znali da je Desni poslao mačku kod svoje sestre visoko u planini, jer je imala simptome tuberkuloze.

Klimnuo je glavom i reče: “Kad mačke nema, tu miševi kolo vode.”

Ostade ova rečenica da živi u narodu i danas se koristi, uglavnom, kada vas izaziva komšija i njegovi miševi, a vi ste svoju mačku posudili sestri.

OBAZIRANJA...

- FEDRO:** Opet suze.
- FEDRINICA:** Žao mi danas onog Ilhamusa
- FEDRO:** Ne kaže se Ilhamusa, rekne se Ilhamija.
- FEDRINICA:** Zar nije isto?
- FEDRO:** Jok, jedna, dva različita čovjeka.
- FEDRINICA:** Što ga ubiše, dragi Fedro.
- FEDRO:** Zato što svašta laje, to jest piše.
- FEDRINICA:** Pjesnici pišu ono što ih boli.
- FEDRO:** Ti opet pjesnik, hoš da i tebe smaknu?
- FEDRINICA:** Neću, ja nisam pjesnik, ja samo sanjar čiji pogled gasne u magli i memli.
- FEDRO:** *(Skoči)* Eto, eto te, to je poezija.
- FEDRINICA:** Poezija je moja krv trijezna što lutanja sakriti ne zna.
- FEDRO:** Aha, opet pričaš u prozi, sjedi na moj, pa se vozi.
- FEDRINICA:** Ti pričaš u stihu, poeta ti si.
- FEDRO:** Ja pjesnik nijesam, samo stihove klešem.
- FEDRINICA:** Pričaš koješta, kad na kiši plešem.
- FEDRO:** Stihove skladaš, njemu se nadaš.
- FEDRINICA:** Nada zadnja umire
- FEDRO:** To ti je otrcano, izlizano, a nema ni rime
- FEDRINICA:** Pamtit ću stihove ove, pamtit ću tvoje ime.
- FEDRO:** Izroni iz pjesama tih, oklagiju uzmi i spremi nam pitu.
- FEDRINICA:** *(U sebi)* Jesi pjesnik, ko proljeće vjesnik... Baš...

DIREKTOR FESTIVALA:

Vahid Duraković

SELEKTOR:

Mr. Ljiljana Čekić

KOORDINATOR FESTIVALA:

Sanel Ugarak

STRUČNI ŽIRI: Prof.dr. Nedžad Ibrahimović
Amira Kudumović
Jelena Popović**PR FESTIVALA:**

Rea Vučić

ŽIRI PUBLIKE: Edin Korjenić Edo
Marija Udiljak
Majda Fuka
Šeherzada Dedić
Irma Gekić
Greta Kuna
Željko Luleđija
Obrad Kisić
Ilhana Bušatlić
Selma Slipac
Saša Živanov**REDAKCIJA BILTENA:**Nedžad Milanović, urednik
Senada Milanović
Amel Ugarak
Suad Velagić
Vedrana Kisić
Edin Čatić Bato, fotograf**UMJETNIČKO VIJEĆE FESTIVALA:**Anto Bilić - predsjednik
Jesenko Muzaferija
Željko Milošević
Ermina Musić
Senada Milanović
Goran Jokić
Vahid Duraković**SARADNICI BILTENA:**Lamija Mlačo
Ines Jusufbašić
Nedim Milanović
Medina Spahić
Elma Karadža
Šejla Sadiković
Amila Velagić
Ajla Kurtović
Emil Ždralović**ORGANIZACIONI ODBOR:**Hasan Ajkunić - predsjednik
Senada Milanović
Suad Velagić
Edin Čatić Bato
Ermina Musić
Sanel Ugarak
Nedžad Milanović
Željko Luleđija
Antonio Džolan
Samir Nuhić
Amel Ugarak
Vahid Duraković**SPOLJNI SARADNICI BILTENA:**Maida May
Edo von Korjenić**SARADNICI FESTIVALA:**Jasmina Mlačo
Melisa Sabitović
Samir Nuhić
Almir Mujagić
Ermina Musić**TEHNIČKA EKIPA:**Senad Imamović Struja
Edin Čatić Bato
Azem Duraković
Jusuf Hozić Caci**UREDNICI INTERNET STRANICE:**Edin Čatić Bato
Mulhari Agić**DIZAJN-PLAKAT-NASLOVNICA:**

Antonio Džolan

VAŽNI BROJEVI I SERVISNE INFORMACIJE:

- POLICIJA 122 - VATROGASCI 123 - HITNA POMOĆ 124 -
- PORTIRNICA KSC-a 030/509-722 - AUTOBUSNA STANICA 030/251-789 -
- MOTEL GENEX 030/254-023 - DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720 -
- UREDNIK BILTENA 061/796-877 - KOORDINATOR FESTIVALA 061/639-647

Preporučujemo vam da svratite na osvježenje u Caffe LOOK (šetalište u centru grada) ili u Caffe HOLLYWOOD i Pizzeria LITTLE BIG (plato KSC-a)